

Ovan Våffelväv med grafisk effekt i svart och vitt – fungerar utmärkt som dekorativ väv där en optisk effekt uppstår beroende på från vilket håll väven ses.

T h Våffelväven blir helt olika beroende på inslag, ullen ger volym (till höger i bilden), linet drar samman väven och ger en vågig effekt efter tvätt (väven underst). Till vänster ett prov helt i bomull.

Vävteknik och design

TEXT: TINA IGNELL FOTO: BENGT ARNE IGNELL

Felicia Vestergård är en av sex på magisterprogrammet på Textilhögskolan i Borås.

Hon valde våffelväv som teknik under ett av projekten.

Felicia Vestergård går första året på magisterprogrammet i Textildesign på Textilhögskolan i Borås. Hon har tidigare studerat textil konst på HDK, Högskolan för design och konsthantverk, i Göteborg. Hon är en av sex på det första året och den enda i sin årskurs som har valt handvävningen som metod i designprocessen och som komplement till maskinvävningen. Felicia har tidigare arbetat mycket med måleri och tycker att det finns en hel del gemensamt med vävningen.

– Man måste precis som i måleriet förstå tekniken ner till partikelnivå, säger hon.

HENNES TIDIGARE UTBILDNING PÅ HDK var fokuserad på det egna konstnärliga skapandet, något hon har stor nytta av i sina fortsatta studier. Men, efter nära ett års studier på magisterprogrammet, önskar hon att hon hade haft med sig mer kunskaper i vävning, främst i bindingslära. Det hade underlättat och sparat en hel del tid. Hon jämför med en av de andra i gruppen, Lene Jul Östblom, som gått tre år på kandidatutbildningen ”Textilvetenskap med inriktning mot handvävning” på Textilhögskolan. Hon hade ett helt annat utgångsläge när hon startade sina två år på magisterprogrammet.

FELICIAS AMBITION MED VÄVNINGEN är att koppla ihop det sinnliga och levande som finns i hantverket med den exakthet som kan uppnås i industriella maskiner.

– Inom de traditionella handvävningsteknikerna finns så många kvaliteter och en mångfald jag vill utforska och utveckla vidare. Jag vill ta reda på hur vävar med alla dessa namn ser ut och är uppbyggda, daldräll, rosengång, våffelväv... Det har jag aldrig fått lära mig.

Hon visar prover ur det projektarbete hon just har avslutat. Tekniken är våffelväv och materialet är en bomullsvarp med ett flertal inslag; lin, ull, bomull.

Ulla Ranglin, en av vävlärarna på Textilhögskolan, handledde Felicia under hennes första tid på magisterprogrammet och lärde

Felicia Vestergård har kontakt med ett danskt väveri som vill producera hennes våffelvävar. I den kollektionen ska hon arbeta med färg. ▶

TEXTIL
HÖGSKOLAN
I
BORÅS

Ulla Ranglin är en av vävlärarna på Textilhögskolan i Borås. Bindningsläran är central i undervisningen och man utgår ofta från egna skisser.

hennes från grunden hur bindningsläran fungerar.

Med denna insikt sattes en väv upp i en av de datorstyrda vävstolarna. Trådarna solvades på sexton skaft. Endast en trampa styr inlagsordningen och man är helt fri att trampa fram olika bindningar, från enkel tuskaft till mer avancerade bindningar.

Ulla Ranglin framhåller vikten av att göra vävningen så lättillgänglig som möjligt.

– Det finns ingen anledning att lägga massor av tid på exempelvis trampuppknytning när vi har tillgång till vävstolar som fungerar mer rationellt.

Men bindningsläran ger hon inte avkall på. Om man kommer till högskolan utan vävkunskaper börjar man från början. Då är det rutpapper eller en ram med röda gummiband som träs med vita pappersremsor som gäller. Att arbeta med färger ger lust att utforska vävtekniker och förhållandet mellan varp och inslag.

– Det bästa är att utgå från egna skisser och lösa det tekniskt. Det brukar sätta igång lusten att fördjupa sig i materiallära och bindningslära.

Ulla Ranglin gick sin vävutbildning i Åbo och har kompletterat med olika kurser i bl a vävning och pedagogik. Hon har arbetat på skolan i 20 år. Vävningen har varit hennes huvudämne de senaste åren. Tidigare ansvarade hon även för materialkunskapen. När hon i dag lär ut vävning finns materialkunskapen med som en

naturlig del. Som att hålla kontroll på vikten av en färdig väv.

– Det är ett enkelt sätt att i förväg veta om en kvalitet fungerar. Väger ett blustyg 300 gram per kvadratmeter har man kanske tänkt fel vid val av garn, bindning och täthet.

De som väljer vävning kan komma från flera av programmen. Ulla har undervisning för de som läser Textildesign och till textilingenjörer och för de som läser Textilvetenskap, inriktning handvävning. Hon har ofta individuell handledning, som med Felicia Vestergård eller Syelvia (som man kan läsa om i VM 1/07).

Till våren startar en fristående kurs i vävning, färgning, tryckning och beredning.

UNDER DE 20 ÅR HON HAR ARBETAT på skolan upplever hon en generell försämring när det gäller de sökandes vävkunskaper. Till viss del beror det på att många förberedande vävutbildningar har lagts ner. Få skolor kräver förkunskaper och incitamentet att driva terminskurser, eller den grundkurs hon själv drog igång 2001 och som lades ner tre år senare, blir inte tillräckligt stark. Textilkunskap, inriktning handvävning, är den enda utbildning på Textilhögskolan som i dag kräver förkunskaper i vävning. Fram till hösten 2007 krävdes förkunskaper för att söka till Textildesignutbildningen, men det har tagits bort. Något Ulla Ranglin beklagar.

– Kommer man hit utan några förkunskaper kan man mindre när man kommer ut, det säger sig självt.

Samtidigt ser hon en positiv utveckling när det gäller de studerandes inriktning.

– För 10 år sedan kunde ett examensarbete bestå av ett mönster eller ett möbeltyg. I dag tänker man mera i koncept och vem som är brukaren. På årets examensutställning kommer vi få se spännande produkter från två textildesigners, ett reseklädesplagg som fungerar som en kokong att krypa in i och ett tyg till en möbel ingjutet i glas.

Handvävarnas examen

TEXT: LENA FREDRIKSSON FOTO: BENGT ARNE IGNELL

Årets examensarbeten på Väfskolan i Borås, visar prov på mycket av det som ryms inom handvävningsområdet. Eller vad sägs om så olika produkter som ett medeltida bälte, ett nytt brudklänningstyg och glaskonst med väv inuti?

AVGÅNGSKLASSEN BESTÅR I ÅR AV SEX STUDENTER. De har ägnat tolv veckor var åt sina examensarbeten och i resultatet framgår både de olika studenternas egna intressen och den stora bredd som utbildningen har. Susanna Edling, till exempel, har valt att skapa ett universum i textil och glas:

– Jag är fascinerad av att kombinera olika typer av material, säger hon. Och när jag gjorde ett utbytesår på Danmarks designskole fick jag för första gången möjlighet att arbeta i glas, något som inspirerade mig oerhört.

Resultatet blev 13 glaskulpturer med vävar av koppar och silver inuti, av vilka hon har valt att presentera fyra i examensarbetet. Textilen och glaset kontrasterar mot varandra och intrycket

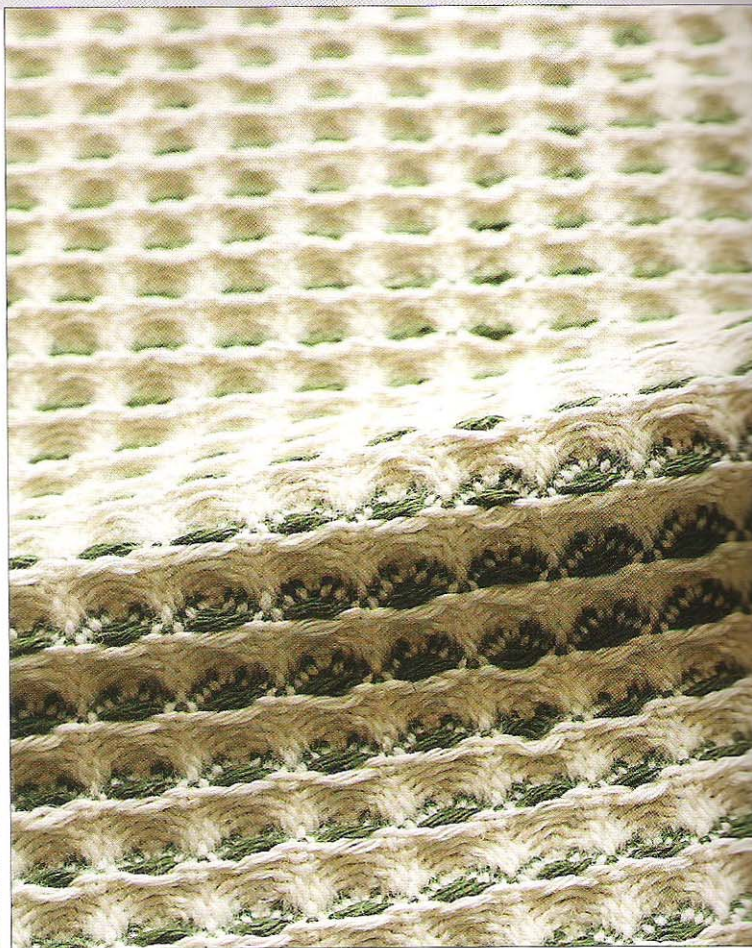
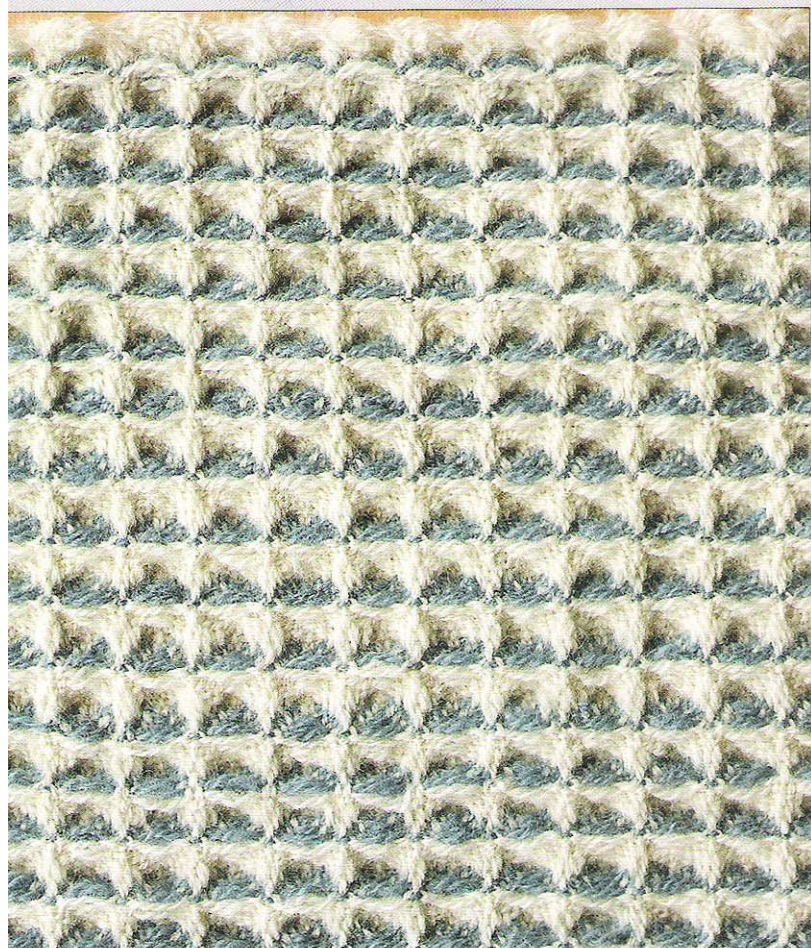

blir närmast att de små vävbitarna svävar inuti skulpturen. Arbetet har gjorts tillsammans med glaskonstnären Charlie Meaker på ett tema om hur livet utvecklas.

– Jag har gjort massor av provvävar och kommit fram till att gles tuskaft fungerar bäst, säger Susanna Edling.

Ett problem var hur man skulle förankra varpen av silvertråd – silver är väldigt töjbart.

– Till slut löste jag det med plastklämmor och vanlig framknytning.

T v Kvalitén helt i ull kan användas till mjuka filter eller ett grövre beklädnadstyg. T h Som variation vävdes ett lite styvare tyg med inslag av lin från Yllet som fungerar utmärkt till överkast eller stora kuddar. Efter nedklippning efterbehandlas väven i ullprogrammet i tvättmaskinen eller i torktumlaren.

Optisk våffelväv

FORMGIVNING OCH VÄVNING: FELICIA BJÖRKLUND VESTERGÅRD

Vävarna i optisk effekt är ett resultat av experiment i våffelväv som Felicia vävde under sin studietid i textildesign på Textilhögskolan i Borås. Läs artikel i VM 3/07.

TEKNIK	Våffelväv, 7 skaft och 7 trampor (överbindning: kontramarsch) eller 6 skaft och 6 trampor
VARP	Ullgarn 6/2, 3000 m/kg naturvitt fnr 2100, Morjärvs ullspinneri
INSLAG	Alt 1 Ullgarn 6/2, 3000 m/kg, som ovan naturvit fnr 2100, gråblå fnr 2115 Alt 2 Yllets stickgarn i lin 2000 m/kg oblekt och grönt Yllet, Gotland
SKED	60/10, 1 tr i solv och 1 tr rör = 6 tr/cm
SKEDBREDD	75 cm
FÄRDIG BREDD	efter tvätt på ullprogrammet i 40 grader: ca 70 cm (krymper ca 7% på bredden och marginellt på längden)
INSLAGSTÄTHET	6 inslag/cm
TRÅDANTAL	450 tr med 6 skaft, 456 tr med 7 skaft
GARNÅTGÅNG	per meter varp: ca 150 g
GARNÅTGÅNG	per meter inslag: Ull, ca 90 g ljusst, 65 g mörkt Lin: ca 135 g ljusst, 95 g mörkt

■ = MÖRKT
○ = LJUST

